

РЕШЕНИЕ

№ 7310

гр. София, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря КА
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20231110152818 по описа за 2023 година

РЕШЕНИЕ

22.04.2024 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди и двадесет и четвърта година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретар КА, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 52818/2023 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от С. В. С. срещу ЗД „БИ“ АД, като се твърди, че на 02.05.2023 г., около 14:00 ч. в гр. София по бул. „Патриарх Евтимий“, в района на кръстовището с бул. „Витоша“, с посока на движение към НДК, Б. К. Б. управлявал лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ, като по същото време на мястото ищецът управлявал лек автомобил „БМВ 216“, рег. № СВ НК, като бил спрял първи автомобил в най-лява лента, при изчакването на разрешителен светофар. Поддържа, че водачът на лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ, виновно и противоправно нарушил правилата за движение по пътищата, като при движение с несъобразена скорост, предприел маневра завой на ляво, като загубил контрол над управлявания автомобил, като в следствие на това настъпил удар между автомобилите, като

на ищеца били нанесени неимуществени вреди в следствие на получено мозъчно сътресение, навяхване и разтягане на свързващия апарат на шийния отдел на гръбначния стълб, контузия на долната част на гърба и таза. Навежда доводи, че след преглед в болнично заведение бил освободен с указания за лечение и спазване на покой и носене на мека яка за период от 14 дни, съответно с предписана медикаментозна и крио терапия. Излага съображения, че след инцидента бил в тежко физическо и здравословно състояние, като изпитвал силни болки на увредените места, което обосновава подробно, което водело до бърза уморяемост и непълноценност. Сочи, че от изживения стрес не спял спокойно, като се появило беспокойство при пътуване с автомобил, а също така бил тревожен и подтиснат като периода на неимуществените вреди бил периода от 02.05.2023 г. до 02.09.2023 г. Твърди, че към момента на ПТП-то гражданската отговорност на виновния водач е била покрит застрахователен риск при ответника по застрахователна полица № BG/02/122003342748, с период на застрахователно покритие от 17.11.2022 г. до 16.11.2023 г. Поддържа, че ответника е поканен да заплати застрахователно обезщетение, но и понастоящем такова не било изплатено. Инвокира доводи, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди бил в размер на 5000,00 лева, като се дължало и обезщетение за забава в размер на законната лихва от 02.06.2023 г. (датата на предявяването на претенцията пред застрахователя) до окончателното плащане. Иска ответника да бъде осъден да заплати претендираните суми, както и сторените деловодни разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на исковата молба, като се прави отвод за нередовност на исковата молба, тъй като не била посочена цената на иска. Сочи, че не оспорва наличието на валидни застрахователно правоотношение. Твърди, че ПТП-то било настъпило при различен механизъм от твърдения, като оспорва протокола за ПТП в частта досежно съдържанието му. Поддържа, че протокола за ПТП-то не бил съставен в съответствие с нормативните изисквания, което било индиция, че нямало пострадали лица. Навежда доводи за наличието на съпричиняване. Излага съображения, че претенцията е в завишен размер, като обосновава, че нямало данни и уврежданията да са в причинно следствена връзка с ПТП-то. Твърди, че пострадалия не бил претърпял твърдените вреди, респ. че същите не подлежали на обезщетяване. Поддържа, че не се дължала мораторна лихва, респ. не се твърдяла от посочения от ищеца момент. Иска отхвърляне на предявените искове. Претендира разноски.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, 156-ти състав е сезиран с първоначално обективно, кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ, във вр. чл. 45 ЗЗД, във вр. чл. 52 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Според режима на КЗ във фактическия състав на правната норма в чл. 432 КЗ, се урежда и гарантира правната възможност на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди срещу застрахователя, с когото делинквентът или отговорно за неговото противоправно деяние лице е сключило договор за застраховка „Гражданска отговорност“, обезпечаваща неговата деликтна отговорност. Фактическият състав, от който възниква имуществената отговорност на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение на увреденото лице, обхваща следните две групи предпоставки: 1) застрахованият виновно да е увредил ищеца, като му е причинил имуществени или неимуществени вреди, които от своя страна да са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования и 2) наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между делинквента и застрахователя – ответник.

Между страните не се спори, поради което с доклада по делото на основание чл. 146,

ал. 1, т. 3 ГПК е отделено за безспорно, че: **1)** на 02.05.2023 г., около 14:00 ч. в гр. София по бул. „Патриарх Евтимий“, в района на кръстовището с бул. „Витоша“, с посока на движение към НДК, Б. К. Б. управлявал лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ, като по същото време на мястото ищецът управлявал лек автомобил „БМВ 216“, рег. № СВ НК, като бил спрял първи автомобил в най-лява лента, при изчакването на разрешителен светофар, като в следствие на извършена маневра ляв завой бил настъпил удар между автомобилите; **2)** гражданската отговорност на Б. К. Б. е била покрит застрахователен риск при ответника по застрахователна полица № BG/02/122003342748, с период на застрахователно покритие от 17.11.2022 г. до 16.11.2023 г.; **3)** ищецът е поканил ответника да му заплати застрахователно обезщетение, което не е изплатено и понастоящем.

Представен е Констативен протокол за ПТП № 1866897/02.05.2023 г., като се изяснява, че на 02.05.2023 г., около 12:15 ч., лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ, се движи по бул. „Патриарх Евтимий“, с посока от ул. „Георги С. Раковски“ към бул. „Христо Ботев“, и на кръстовището с бул. „Витоша“, водачът извършва маневра за завой наляво с несъобразена скорост, в следствие на което, настъпва ПТП със спрелия на червен сигнал на светофарната уредба на бул. „Витоша“ лек автомобил „БМВ 216“, рег. № СВ НК.

Протоколът за ПТП по своята правна природа представлява официален свидетелстващ документ по смисъла на чл. 178 ГПК, ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила относно обективизираните в него обстоятелства за датата, мястото, механизма на увреждането и причинените вреди на автомобилите. В този смисъл е и преобладаващата практика на ВКС, формирана по реда на чл. 290 ГПК – напр. **Решение № 24 от 10.03.2011 г. на ВКС по т. д. № 444/2010 г., I т. о., ТК**, в което се приема, че *„Протоколът за Пътно-транспортно произшествие, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения, съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК (чл. 143 ГПК (отм.). Официалният свидетелстващ документ има материална доказателствена сила и установява, че фактите са се осъществили така, както е отразено в този документ...; Решение № 73 от 22.06.2012 г. на ВКС по т. д. № 423/2011 г., I т. о., ТК*, в което се приема, че *„Първият поставен въпрос е решен в противоречие със задължителна практика на ВКС. С Р № 24/10.03.2011 г. по т. д. № 444/2010 г. на I т. о. е прието, че протоколът за ПТП, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения, съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК. Официалният свидетелстващ документ има материална доказателствена сила и установява, че фактите са се осъществили така, както е отразено в този документ.“*.

По делото са приети следните писмени доказателствени средства, които настоящият съдебен състав кредитира:

- лист за преглед на пациент № 092950/02.05.2023 г., като се установява, че на ищеца е извършен преглед – посочена е анамнеза пострадал от ПТП, съответно нормален неврологичен статус. Предписани са изследвания на шийната част на гръбнака;

- допълнителен лист към лист за преглед на пациент № 092950/02.05.2023 г. с поставена диагноза контузия на долната част на гърба и таза. Предписаната терапия е покой, криотерапия и обезболяване;

- амбулаторен лист № 92962/02.05.2023 г., с който на ищеца са назначени изследвания;

- 2 бр. извлечения от амбулаторни книги (л. 20-25 в кориците на делото), като в книгата на „Неврохирургия“ е поставена диагноза „*Commotio cerebri dextro collo*“.

Събрани са гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетелите В. Г. и Велчо С..

При разпита на св. Г. се установява, че при предявяване на протокола за ПТП в о. с. з.

от 22.01.2024 г. сочи, че почерка и подписа били негови. Протоколът бил състав от него, но за конкретното ПТП не може да посочи детайли. Изяснява, че съставяли такъв протокол, когато имало ПТП, като съответни вреди се установявали от доктори и фелдшери по отношение на лицата, след което се съставял и протокола за ПТП. Свидетелства, че от протокола виждал, че се касаело за „леко ПТП“, но не можел да посочи какво е станало след това. Уточнява, че по отношение на автомобилите установявали материалните вреди и съставяли протокол, като посещавали всички ПТП-то, а на място се запознавали с обстановката, разпитвали водачите и установявали механизма на ПТП-то. Изяснява, че той лично нямал спомен за инцидента, но повече информация можело да се придобие от декларацията на водачите.

От казаното от св. С. се установява, че е баща на ищеца. Свидетелства, че през м.05.2023 г., синът му се обадил около 14:00 ч., като му казал, че претърпял катастрофа. Другият водачът бил предприел маневра и го бил ударил, като синът му скъсал предно ляво колело, а в следствие на удара имало проблем и с вратата. След обаждане, след около 30-40 минути, лично той отишъл на мястото на произшествието. Когато пристигнал на мястото нямало линейка, като лично той откарал сина му в Пирогов. В болницата му били направили изследвания, след което му поставили яка. Яката носел 13-14 дни. През това време синът му вземал обезболяващи лекарства, като към момента се оплаквал, че все още има болки и го боли врата. Свидетелства, че синът му не е имал нужда някой да му съдейства и помага в ежедневието. Това било така, дори когато вечер синът му слизал при него в кухнята, за да му каже, че изпитвал болки. Това се било случило няколко пъти. Изяснява, че не може да каже, че инцидентът му се бил отразил по някакъв начин, като синът му не бил спирал работа, като работел дори с яката.

Настоящата съдебна инстанция приема показанията на св. Г. и св. С. за достоверни, тъй като, преценени по правилата на чл. 172 ГПК, са последователни, житейски и правно логични, като не се доказва свидетелите да са заинтересован от изхода на правния спор, предмет на делото. Въпреки наличието на противоречия в някои детайли, това не може да доведе до извод за противоречивост, нелогичност и непоследователност на показанията. Нещо повече, логично е с оглед изминалия период от време свидетелите, да си спомнят случая по-общо, допускайки неточности в някои детайли, които избледняват с времето, поради особеностите на човешката памет. Съществено е, че субективните им възприятия по отношение на правнорелевантните факти са формирани непосредствено и не са взаимноизключващи се, включително свидетелите ги потвърждават, под страх от наказателна отговорност. По отношение св. Г. следва да се посочи, че с оглед спецификата на професията която работи е нормално същият да няма конкретни и ясни спомени, доколкото професионалната му дейност е насочена към ежедневното посещава на ПТП-то и установяване на релевантните факти за настъпването им. А по отношение на св. С., който е баща на ищеца трябва да се отбележи, че това не изключва изначално възможността му да дава показания, които да са достоверни. Това е само индиция за съда, за да при преценката на свидетелските показания по реда на чл. 172 ГПК да подходи със завишена доза критичност към казаното от свидетеля. В случая показанията на св. С. са последователни и логични, като по делото няма дори индиции, че свидетелят е недобросъвестен и изопачава обстоятелства за които съобщава. Нещо повече, правно и житейски логично е именно лица от най-близкия семеен кръг на пострадащото лице да могат да съобщат релевантни обстоятелства във връзка с тяхното състояние, проведеното лечение и т. н.

Прието и неоспорено е заключението на САТЕ от което се изяснява, че механизмът на ПТП-то е следния: на 02.05.2023 г., около 12:15 ч., лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ, се движи по бул. „Патриарх Евтимий“, с посока от ул. „Георги С. Раковски“ към бул. „Христо Ботев“, и на кръстовището с бул. „Витоша“, водачът извършва маневра за завой наляво с несъобразена скорост, в следствие на което, настъпва ПТП със спрелия на червен сигнал на светофарната уредба на бул. „Витоша“ лек автомобил „БМВ

216“, рег. № СВ НК. Експертът е изяснил, че по делото няма никакви данни от които да може да се направи извод за скоростта на движение на МПС-тата към момента на настъпването на удара. Уточнено е, че от техническа гледна точка причина за ПТП-то е поведението на водача на лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ. Уточнено е, че лек автомобил „БМВ 216“, рег. № СВ НК е снабден с предпазни колани. В о. с. з. от 22.01.2024 г., вещото лице е посочило, че в случая удара има и страничен компонент, докато предпазният колан е ефективен при челен удар. Изяснено е, че силата се разлага напред и в ляво от където идва удара, а предпазните колани предпазват само отпред, като с оглед страничната компонента тялото се движи настрани.

От заключението на СМЕ, което не е оспорено се установява, че по отношение на ищеца е установено наличието на мозъчно сътресение, навяхване на шията и контузия на долната част на гърба и таза, което по медикобиологичната си характеристика представлява временно разстройство на здравето, неопасно за живота. Уврежданията се дължали на действието на твърди и тъпи предмети, а на шията – камшичесто движение на главата в шията, като могат да се получат при процесното ПТП, като водач на лекия автомобил. Експертът е изяснил, че терапията на травмата на шията е предписаната шийна яка за периода от 14 дни и покой. За останалите увреждания била предписана обезболяваща терапия, покой и даден съвет. Уточнено е, че сътресението на мозъка преминавало за около месец, навяхването на шията за около 20 дни, а контузията на гърба и тази би следвало да преминат до две седмици. Вещото лице е направило извод, че уврежданията при пострадалия са преминали, като понастоящем при силни извиване на главата и шията назад има опъване (стрелкане) в лявата ръка до палеца и показалеца, което е свързано с увреждането на коренчетата на шийни нерви по проекцията на лъчевия нерв. Посочено е, че е трудно да се направи прогноза за остатъчните явления, но те не водят до проблеми в ежедневието. Изяснено е, че болките и страданията са били около 20 дни и то най-вече в шията. Посочено е, че по делото няма данни, за да се направи извод дали лицето е било с правилно поставен предпазен колан, но липсата на увреждания у пострадалия в предната част на тялото косвено води до извод, че колан е бил поставен. В о. с. з. от 25.03.2024 г., вещото лице е потвърдило извода си за поставения колан, като допълнително е посочило, че проблемът е с камшичния удар, които се получава при извиване на главата назад, като при челен удар, когато е поставен колан много лесно настъпвал самия камшичен удар, поради фиксацията на тялото и движението му. Изяснено е, че камшичестото движение е само в областта на шията при движение на главата, а удара в областта на таза и гърба е следствие от удар в облегалката на седалката.

Съдът, като извърши преценка на заключенията на САТЕ и СМЕ намира, че следва да ги кредитира, тъй като последните са изготвени обективно, компетентно и добросъвестно. Вещите лица са отговорили изчерпателно на поставените задачи, като по делото липсват доказателства, че експертите са заинтересовани от изхода на правния спор или са недобросъвестни.

С оглед изложеното, съдът намира, че при съвкупната преценка на събраните по делото доказателства, съобразно правилото на чл. 12 ГПК и чл. 235 ГПК безспорно се установява, че процесното ПТП е настъпило по изключителна вина на Б. К. Б., който е управлявал лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ В. В случая водачът Б. е нарушил правилото на чл. 20, ал. 2 ЗДВП, според което водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението.

Следователно са налице всички материални предпоставки, поради което предявеният иск следва да бъде уважен, като в случая следва да бъде определен справедливият размер на неимуществените вреди (арг. чл. 52 ЗЗД).

Съгласно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда. Съгласно **ППВС № 4/1968 г.** понятието „справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Настоящият съдебен състав при преценка на всички събрани по делото доказателства счита, че при определяне на обезщетението за неимуществени вреди трябва да се вземат предвид следните обстоятелства – характера и последиците на увреждането, възстановителния период, възрастта на пострадалия към момента на настъпване на вредоносното събитие, претърпените трудности в социално-битов аспект, болките и страдания претърпени от увреждането, социално-икономическата обстановка в Република България към момента на настъпване на процесното ПТП. Посочените обстоятелства имат своя относителна тежест, която съдът преценява в съвкупност. Някои от тях – напр. тези свързани с характера на претърпените неимуществени вреди, имат относително по-голяма тежест, а други – напр. възрастта на увреденото лице към момента на претърпяване на неимуществените вреди са с относително по-малка тежест. В случая предвид показанията на св. С., а така и от заключението на СМЕ се изяснява, че болките и страданията не са били интензивни, като дори с яка ищещт е работел. Тоест, наличието на мозъчно сътресение по скоро не е било в тежка форма, като вещото лице за всички увреждания сочи период между 14 дни и месец, като медикобиологичните признаци сочат за състояние, което е временно и незастрашаващо живота. Тоест, противно на твърденията на ищеца периода на възстановяване не е относително дълъг, нито е установен разрыв в самочувствието му, трудно преодоляване на стреса и тежък психически шок. По-скоро в случая може да се направи извод за типични травми от ПТП-та с подобен механизъм, което е съпроводено с нормалното житейски и психически неприятно усещане водещо до болки и страдания, които е нормално в първите дни да са по-интензивни и с периода на оздравяване да имат затихващ характер – без трайни последици към настоящият момент. В същата насока – нормално е всяко лице, което претърпи ПТП да има известно неспокойство и напрежение от психологическа гледна точка, която да е по-интензивна в първите дни от инцидента, като същите с времето избледняват и остават по-скоро като неприятен спомен. Тези съждения на съда освен на събраните по делото доказателства, се основават и на правилата на формалната логика – т. нар. опитни правила, които са част от доказателствения процес в българският граждански процес, при изясняване на обстоятелствата, възникналите от тях явления и връзките между тях – така **Решение № 262/11.05.2010 г. по № 1155/2009 г. по описа на ВКС, IV г. о.**, в което е възприето, че: *„Съдът е длъжен да съобрази естеството на факта, подлежащ на доказване и да се ръководи не само от буквалното възпроизвеждане на конкретни обстоятелства, но така също и от житейската логика и опитните правила.“* Все пак обаче, съдът намира, че не може да пренебрегне факта на мозъчното сътресение, което дори в лека форма може да доведе и до по-сериозно последици.

Следователно в случая няма вреди, които да се необичайни или превишаващи нормално протичащия вредоносен процес, поради което и съдът счита, че справедливото обезщетение за претърпените неимуществени вреди е в размер на 2500,00 лева – до който размер претенцията следва да бъде уважена, а за разликата до пълния предявен размер от 5000,00 лева, искът следва да бъде отхвърлен.

По отношение искът за заплащане на обезщетение в размер на законната лихва върху главницата по чл. 86, ал. 1 ЗЗД от 02.06.2023 г. (датата на предявяването на претенцията пред застрахователя) до окончателното плащане, следва да се изясни, че е налице различен правен режим между КЗ (отм.) и действащия КЗ. При действието на КЗ (отм.), по отношение на третото увредено лице, предявило иска по чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.), респективно чл. 432 КЗ, застрахователят дължи законната лихва от деня на непозволеното увреждане, тъй като делинквентът дължи законна лихва при непозволено увреждане от момента на деликта, респ. откриването на дееца, когато той е бил неизвестен – арг. чл. 84, ал. 3 ЗЗД и чл. 223, ал. 2 КЗ (отм.). Разпоредбата на чл. 226, ал. 2 КЗ (отм.), която урежда отговорността на застрахователя пред третото лице, изключва възможността застрахователят да прави възражение на увреденото лице по прекия иск за неуведомяване по чл. 224, ал. 1 КЗ (отм.) и недължимост на лихвата до датата на съобщаване. Последницата от неизпълнението на задължението на застрахования да уведоми застрахователя е застрахователят с регресен иск да иска от застрахования заплатените от него лихви за забава – в този смисъл **Решение № 217 от 20.12.2017 г. на ВКС по т. д. № 990 / 2017 г., II т.о., ТК; Решение № 107 от 1.09.2017 г. на ВКС по т. д. № 441 / 2016 г., I т.о., ТК; Решение № 105 от 13.07.2017 г. на ВКС по гр. д. № 60097 / 2016 г., I г.о., ГК; Решение № 126 от 29.05.2017 г. на ВКС по т. д. № 994 / 2016 г., II т.о., ТК; Решение № 24 от 23.03.2017 г. на ВКС по гр. д. № 60047 / 2016 г., III г.о., ГК; Решение № 6 / 28.01.2010 г. по т. д. № 705 / 2009, ВКС, ТК, II т.о.**

При действието на КЗ изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ (арг. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ), тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 ЗЗД. Въпреки това в чл. 429, ал. 3 КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, **считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна**. С други думи, отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на непозволеното увреждане съществува, но същата (по силата на самия кодекс) се поема от застрахователя от един **по-късен момент**, в който му е станало известно настъпването на застрахователното събитие. Тоест, не е налице законова възможност в тежест на застрахователя да се възложат и лихвите за времето от увреждането до уведомяването му за това. Именно в този смисъл е нормата на чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, според която в застрахователното обезщетение се включват само лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал. 3. В ал. 3 са посочени две условия, ограничаващи размера на претенцията за лихви – първото е тя да не надхвърля рамките на застрахователната сума (лимити на отговорността) и второто условие е да се начисли от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Този извод не може да бъде оборен от правилото на чл. 497 КЗ, във вр. чл. 496 от КЗ. Тези норми установяват отговорността на самия застраховател за плащане на законни лихви върху дължимо обезщетение, която отговорност е резултат от неговата собствена забава. Лихвата не е обусловена от поведението на делинквента, нейният размер вече не е част от застрахователната сума (визирана в чл. 429 КЗ) и не може да бъде ограничаван от размера на последната. В смисъла на гореизложеното вж. **Решение № 50001 от 3.02.2023 г. на ВКС по т. д. № 2530/2021 г., I т. о., ТК.**

От молба с вх. № 04-372760/02.06.2023 г. се изяснява, че ищецът е уведомил на застрахователя на 02.06.2023 г., т.е. от този момент застрахователят отговаря за заплащането на мораторна лихва. В случая, обезщетението за забава в размер на законната лихва върху всяка от главниците се явява законната последица от иска – арг. чл. 84, ал. 3 ЗЗД, във вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД, поради което и с оглед изложеното претенцията следва да бъде уважена от 02.06.2023 г. до окончателното плащане.

Съдът намира, че е неоснователно възражението за съпричиняване, което е направено от ответника. От събраните по делото доказателства не може да се направи извод, че са установени обстоятелства за наличието на *compensation culprae* – компенсация на вини, или казано иначе, че ищецът с поведението си обективно е допринесъл за ПТП-то и вредоносният резултат. С оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът счита, че следва да приеме недоказания факт за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК.

При този изход на правния спор с правна възможност да претендират разноски разполагат и двете страните.

Ищецът е поискал присъждането на деловодни разноски, като е доказал, че е сторил такива, поради което на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, съобразно уважената част от исковете следва да му се присъди сумата от 375,00 лева, представляващи деловодни разноски за първоинстанционното производство.

По отношение на адвокатското възнаграждение е представен договор за правна защита и съдействие от 13.12.2023 г., като се установява, че е уговорено предоставянето на правна помощ при условията на чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗАдв., поради което на процесуалният представител – адв. О., на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗАдв., във вр. чл. 36 ЗАдв. следва да се присъди сумата от 300,00 лева, представляващи адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство. Този извод е обусловен от факта, че ответника е въвел надлежно възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което е основателно по изложените по-долу съображения.

Съгласно чл. 9 от ЗЗД страните имат свобода на договарянето, която се рамкира от приложимите към правоотношението законови разпоредби и от добрите нрави. Законодателят допуска цената на адвокатските услуги да бъде определена при свободно договаряне между довереника и доверителя, но не под предвидено в Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В този смисъл е разпоредбата на чл. 36, ал. 2 от ЗАдв., съгласно която размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката или адвоката от Европейския съюз и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа.

Основният критерии при преценката за това дали размерът на адвокатското възнаграждение е справедлив и обоснован е фактическата и правна сложност на делото.

Фактическата сложност на едно производство се определя както от наличието на множество факти, които следва да се установят, така и от спецификата на доказателствените средства, които се ползват, за да се установят релевантните обстоятелства или от предмета и обсега на доказване, включително когато последното се провежда по индиции.

Правната сложност на гражданското производство е обусловена от приложимостта на релевантната правна уредба на материалните правоотношения. Когато приложимият закон е уреден в юридически актове от различен ранг, респ. в законодателство, което е наднационално това само по себе си обуславя правната сложност на делото. Последната може да бъде обусловена и от други фактори, като наличието на множество искове или множество жалби, необходимостта от ползване на специфични производства – напр. при отправяне на преюдициално запитване.

Когато съдът прави преценката си за това, дали едно производство представлява фактическа и правна сложност, при направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, трябва да се вземе предвид и поведението на процесуалния представител на страната, извършените от него процесуални действия, както и тяхната релевантност за изясняване на делото от фактическа страна, съответно развитата процесуална активност по обосноваване на поддържаната позиция от правна страна.

Съдът не е обвързан от предвиденото в НМРАВ по отношение на адвокатското възнаграждение, като в тази насока съобразява и **Решение от 23.11.2017 г. на СЕС по съединени дела С-427/16 и С-428/16**: „*че определянето на минимални размери за адвокатските възнаграждения и установяването им като задължителни с национална правна уредба като разглежданата в главните производства, възпрепятстватйки другите доставчици на правни услуги да определят възнаграждения под тези минимални размери, е равнозначно на хоризонтално определяне на задължителни минимални тарифи (вж. в този смисъл решение от 4 септември 2014 г., API и др., С-184/13—С-187/13, С-194/13, С-195/13 и С-208/13, EU:C:2014:2147, т. 43)...* член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат — под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката — да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС. Запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на конкретните условия за прилагането □ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.“. Тоест, националният съд не е обвързан от предвиденото в НМРАВ. Този извод на съда е основан на обстоятелството, че решението на СЕС по преюдициалното запитване се ползва със сила на тълкувано нещо, като се изяснява значението на съществуващите норми на правото на ЕС, поради което и действието му е *erga omnes*. Силата на тълкувано нещо се изразява в забрана за националният съд да се отклонява от поставеното по преюдициалното дело или да замести даденото тълкуване, респ. да постави под съмнение допустимостта или правилността на решението на СЕС – вж. **Решение по дело 05.10.2010 г., Elchinov, С-173/09, т. 29**.

С оглед изясняването на посоченото решение на СЕС, настоящият съдебен състав намира, че следва да изясни, че цитираното решение по преюдициално запитване се базира на разпоредбата на чл. 101, § 1 и § 2 ДФЕС, съгласно които се забраняват „*като несъвместими с вътрешния пазар всички... решения на сдружения на предприятия..., които биха могли да засегнат търговията между държавите-членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар и в частност такива, които: а) пряко или косвен определят покупни или продажни цени ... споразумения или решения, които са забранени в съответствие с настоящият член, са нищожни*“.

Горните съждения се потвърждават и от актуалната практика на СЕС – **Решение по дело С-438/22 г.**, в което е възприето, че: „1) Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за

адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение. 2) Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба. При наличието на такова ограничение не е възможно позоваване на легитимните цели, които се твърди, че посочената национална правна уредба преследва, за да не се приложи към разглежданото поведение установената в член 101, параграф 1 ДФЕС забрана на ограничаващите конкуренцията споразумения и практики. 3) Член 101, параграф 2 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.”. При това положение и с оглед силата на тълкувано нещо, с което се ползва произнасянето на СЕС по преюдициално запитване, настоящият съдебен състав намира, че нито следва да обсъжда доводите за приложението на НМРАВ и посочените в молбата по чл. 248 ГПК, нито следва да съобразява национална съдебна практика, било то и на ВКС, която предвид произнасянето на СЕС е загубила значение.

В случая нито исковото производство, нито заповедното производство представляват фактическа или правна сложност, нито процесуалното поведение на ответника, респ. на процесуалният му представител – адв. О., може да обуслови по-голяма възнаграждение от възприетото от съда.

В светлината на гореизложеното, съдът намира, че следва да изясни, че когато е предоставена безплатна правна помощ по реда на чл. 38 ЗАдв. размерът на адвокатското възнаграждение се определя от съда, а не съобразно правилата на НМРАВ. Тоест, налице е разпределяне на риска, като адвокатът предоставящ безплатна правна помощ поема икономическият риск, че може да не получи адвокатско възнаграждение за оказаната правна помощ, респ. че може да получи такова в намален размер. Този извод на съда е обусловен от обстоятелство, че поемането на процесуално представителство, респ. предоставянето на правни съвети по реда на чл. 38 ЗАдв. не води автоматично до извод, че адвокатът ще реализира икономическа облага, като получи възнаграждение. Целта на разпоредбата е определени категории лица да имат възможност да получат безплатна правна помощ, но законодателното лимитиране на категориите субекти е такова, че води до извод – при телеологическото тълкуване на закона, че възможността и целта предоставени в закона касая постигането на определени социално приемливи резултати. Това е причината и когато се поемат т. нар. *pro bono* случай, адвокатът да носи икономическият риск. Нито е в съответствие със закона – с чл. 3 ГПК, нито с чл. 8, ал. 2 ЗЗД, нито с чл. 289 ТЗ, нито с добрите нрави, чрез договора за правна защита и съдействие, при условията на чл. 38 ЗАдв. да се търси икономическа облага.

Отделен е и въпросът, че на съда е служебно известен факта, вкл. в светлината на чл. 155 ГПК, че адв. О. води множество сходни производства, като по същите практически нито се явява в о. с. з. лично, нито прави искания в о. с. з., нито ангажира писмена защита, нито е имал и в случая процесуално поведение, което да обуслови по-голям размер на адвокатското възнаграждение. Нещо повече, настоящото производство не представлява нито фактическа, нито правна сложност. Твърденията на ищеца и оспорванията на ответника са типични за претенции по чл. 432 КЗ, като делото не се отличава с някаква особеност от фактическа

и/или правна страна.

Ответникът е поискал присъждането на деловодни разноси, като е доказал, че действително е сторил такива, поради което на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП, съобразно отхвърлената част от исковете, следва да му се присъди сумата от 240,00 лева, представляващи деловодни разноси и юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗД „БИ“ АД, ЕИК:, със седалище и адрес на управление: гр. да **заплати на** С. В. С., ЕГН:, с адрес: гр., на основание чл. 432, ал. 1 КЗ, във вр. чл. 45 ЗЗД, във вр. чл. 52 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, **сумата от 2500,00 лева**, представляващи обезщетение за неимуществени вреди от претърпени болки и страдания от увреждания получено мозъчно сътресение, навяхване и разтягане на свързващия апарат на шийния отдел на гръбначния стълб, контузия на долната част на гърба и таза в следствие на ПТП, настъпило на 02.05.2023 г., около 12:15 ч., лек автомобил „Фолксваген Пасат“, рег. № СВ ВВ, управляван от Б. К. Б., се движи по бул. „Патриарх Евтимий“, с посока от ул. „Георги С. Раковски“ към бул. „Христо Ботев“, и на кръстовището с бул. „Витоша“, водачът извършва маневра за завой наляво с несъобразена скорост, като виновно нарушава правилото на чл. 20, ал. 2 ЗДвП, в следствие на което, настъпва ПТП със спрелия на червен сигнал на светофарната уредба на бул. „Витоша“ лек автомобил „БМВ 216“, рег. № СВ НК, управляван от С. В. С., **ведно със законната лихва от 02.06.2023 г.** (датата на предявяването на претенцията пред застрахователя), като **ОТХВЪРЛЯ** иска за обезщетението за неимуществени вреди за сумата над 2500,00 лева до пълния предявен размер от 5000,00 лева.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ЗД „БИ“ АД, ЕИК: да **заплати на** С. В. С., ЕГН:, **сумата от 375,00 лева**, представляващи деловодни разноси за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗАДв., във вр. чл. 36 ЗАДв. ЗД „БИ“ АД, ЕИК: да **заплати на** адв. В. В. О. от САК, с адрес: гр., **сумата от 300,00 лева**, представляващи дължимо адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП С. В. С., ЕГН: да **заплати на** ЗД „БИ“ АД, ЕИК:, **сумата от 240,00 лева**, представляващи деловодни разноси и юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____